

Lärarhandledning

Utbildning

Eva Bernhardtson

Nivå 4 av 5

Ämne:

SFI

Kurs:

C- och början av D-kursen

Antal lektioner:

4-8

Om handledningarna:

Till boken *Utbildning* finns en lärarhandledning samt en **elevhandledning**.

Elevhandledningen kan eleverna arbeta med individuellt eller tillsammans med andra. Hela, eller delar av elevhandledningen, kan också vara utgångspunkt för ett gemensamt arbete med boken i gruppen.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *Utbildning* kan introduceras, förslag på gemensam läsning och uppgifter som kan användas efter läsningen.

Handledningarna är gjorda av Eva Bernhardtson.

<https://svenskastenarna.se>

Förmågor

- ▶ Att läsa och skriva svenska.
- ▶ Att tala, samtala, lyssna på och förstå svenska i olika sammanhang.
- ▶ Att dela med sig av egna åsikter och erfarenheter.

Boken

Vad betyder ordet utbildning? Vilken skolplikt gäller i Sverige? Vilket ansvar har skolan för elevernas utbildning? Vilket ansvar har föräldrarna? När får eleverna betyg och vilka betyg kan de få? Vem får studera på komvux?

I boken får läsaren veta mer om utbildning i Sverige från förskoleklass till vuxenundervisning.

Utbildning är en bok i serien Lätt om Sverige, en faktaserie om det svenska samhället. Boken tar upp rättigheter, skyldigheter, egenheter och mycket annat som är värdefullt att känna till för alla som bor i Sverige. Böckerna har ett stort bildmaterial för att underlätta förståelsen.

Författaren

Eva Bernhardtson är författare och utbildad lärare. Hon har arbetat som sfi-lärare i många år och verkar för ett inkluderande Sverige. Eva började att skriva texter för sfi-undervisningen då hon tyckte att det saknades bra läromedel med ett vuxet perspektiv. Hon driver företaget Svenska Stenarna, som arbetar med lättläst svenska och interkulturell kommunikation.

Inför läsningen

Låt eleverna börja med boken genom att titta på omslaget och associera kring titeln samt diskutera en del ord och fraser.

1. Börja med omslaget. Vilka tankar väcker bilden på omslaget?
2. Diskutera titeln. Vad kan en bok med titeln *Utbildning* handla om?
3. Låt sedan eleverna fundera på följande ord som är viktiga för att förstå bokens innehåll:
Skolplikt Ansvar Undervisning Samarbete Kunskaper Grundskola Gymnasieskola
Gå igenom ordens betydelse tillsammans i gruppen.
4. Låt därefter eleverna berätta om sina egna erfarenheter av utbildning.
5. Avsluta med att gå igenom innehållsförteckningen. Fråga gärna vad eleverna tycker verkar mest intressant.

Under läsningen

Läs boken tillsammans i gruppen. Dela upp läsningen i lämpliga etapper. En del kapitel är korta och andra betydligt längre.

Kontrollera att eleverna förstår innehållet efter varje etapp med hjälp av frågorna i elevhandledningen. Frågorna fokuserar på elevernas förståelse av texten och något på den information som finns mellan raderna. Det finns även frågor där eleverna ska ge uttryck för egna åsikter och erfarenheter. Låt eleverna sammanfatta innehållet efter varje avsnitt – muntligt eller skriftligt.

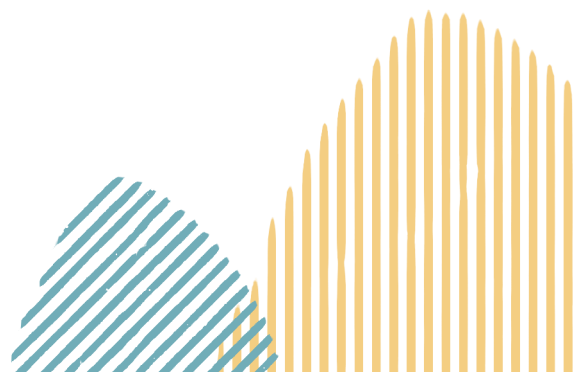
Efter läsningen

Diskutera innehållet:

1. Vilka likheter finns mellan utbildning i Sverige och i ditt födelseland?
2. Vilka skillnader finns mellan utbildning i Sverige och i ditt födelseland?
3. Vilka fördelar och nackdelar finns med betyg? Ska betyg finnas eller inte?

Skriv

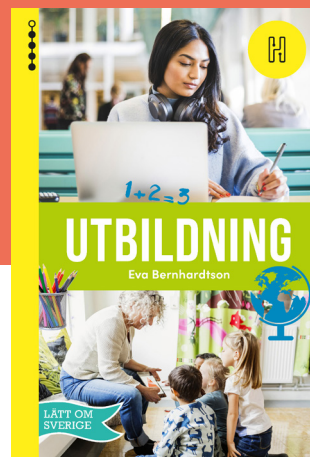
Låt eleverna skriva en argumenterande text för eller mot betyg. Om texttypen är okänd för eleverna kan det vara bra att presentera den med en exempeltext.

Elevhandledning

Utbildning

Eva Bernhardtson

Boken

Vad betyder ordet Utbildning? Vilken skolplikt gäller i Sverige? Vilket ansvar har skolan för elevernas utbildning? Vilket ansvar har föräldrarna? När får elever betyg och vilka betyg kan de få? Vem får studera på komvux? I den här boken får du veta mer om utbildning i Sverige från förskoleklass till vuxenundervisning.

Utbildning är en bok i serien Lätt om Sverige som handlar om det svenska samhället. Boken tar upp rättigheter och skyldigheter och mycket annat som är bra att känna till för alla som bor i Sverige.

Författaren

Eva Bernhardtson är författare och utbildad lärare. Hon har arbetat som sfi-lärare i många år. Eva började att skriva texter för sfi-undervisningen då hon tyckte att det saknades bra läromedel för vuxna elever. Hon har företaget Svenska Stenarna, som arbetar med lättläst svenska interkulturell kommunikation.

Textfrågor ?

Här hittar du frågor till bokens alla kapitel. Läs igenom frågorna innan du börjar läsa. Kontrollera att du förstår frågorna. Slå upp de ord du inte förstår. Vissa svar finns i texten. Andra svar hittar du mellan raderna. Då måste du själv tänka ut ett svar utifrån det du har läst.

Det finns också frågor där du ska svara vad du tycker. Till de frågorna finns inget rätt eller fel. Det är din åsikt som är viktig.

Kapitel Rätt till utbildning

1. Vad är skolplikt?
2. Från vilken ålder är det skolplikt i Sverige?
3. Vid vilken ålder tycker du att barn ska börja skolan?

Kapitel Läsår och lov

1. Hur många dagar är ett läsår?
2. Hur många terminer har ett läsår?
3. Hur många lov har eleverna under ett läsår?
4. Är det lagom, för mycket eller för lite med fem dagars skolvecka?

Kapitel Undervisning och arbetssätt

1. Vad får elever undervisning om i skolan? Ge exempel.
2. På vilka sätt kan eleverna få kunskaper? Ge exempel.
3. Hur lär du dig bäst? Lyssna på lärare? Läs fakta? Diskutera med andra? Annat sätt?

Kapitel Skolans ansvar

1. Vilket ansvar har skolan för elevernas utbildning?
2. Vad ska skolan informera elevernas föräldrar om? Ge exempel.
3. Är det något mer som du tycker att skolan ska ha ansvar för?

Kapitel Föräldrarnas ansvar

1. Vilket ansvar har föräldrar för sina barns utbildning?
2. Hur kan föräldrar ta ansvar hemma för barnens skola?
3. Tycker du att föräldrar ska hjälpa barnen med deras läxor? Varför? Varför inte?

Kapitel Personal

1. Vilka yrkesgrupper arbetar i en skola?
2. Vilka arbetsuppgifter har en kurator?
3. Vilket ansvar har skolans rektor?
4. Saknar du någon yrkesgrupp som du tycker ska finnas på en skola?
5. Vilken personal fanns på skolan där du gick som barn?

Kapitel Förskoleklass

1. Vad gör barn i förskoleklassen? Ge exempel.
2. Hur kan barnen träna sin motorik?
3. Varför är det viktigt att de tränar sin finmotorik?
4. Är det bra att förskoleklassen är obligatorisk? Varför? Varför inte?

Utvecklingssamtal

1. Vilka är med på utvecklingssamtal i förskoleklassen?
2. Vad pratar de om på utvecklingssamtalet?
3. Hur ofta tycker du att det ska vara utvecklingssamtal?

Välja skola

1. Vad är skillnaden mellan en kommunal skola och en friskola?
2. Är det bra att föräldrar får välja skola för sina barn? Varför? Varför inte?
3. Vad är vanligast i ditt födelseland? Kommunala skolor? Privata? Annan ägare?

Kapitel Grundskola

1. Hur många år är det skolplikt i Sverige?
2. I vilka stadier är grundskolan uppdelad?
3. Vad är skolmaterial?

Välja skola

1. Vad är varje kommuns skyldighet när det gäller barns utbildning?
2. Vad betyder det att en skola har en speciell profil?
3. Vilken profil hade du önskat på den skola du gick i som barn?

Skollag

1. Vilken lag styr undervisningen i svenska skolor?
2. Vad står i den? Ge ett exempel.

Läroplan

1. Vad står i skolornas läroplan? Ge exempel.
2. Vad innebär jämställdhet i skolan?

Kursplan

1. Vad står i skolornas kursplan? Ge exempel.
2. Varför är det obligatoriskt för skolorna att följa kursplanen?

Utvecklingssamtal

1. Vilka är med på utvecklingssamtal i grundskolan?
2. Vad tycker du är viktigt att prata om på ett utvecklingssamtal?

Utvecklingsplan

1. Vad innehåller en utvecklingsplan?
2. I vilka årskurser får eleverna en utvecklingsplan?
3. Finns det fördelar med en utvecklingsplan istället för betyg? Om ja, vilka?

Betyg

1. Från vilken årskurs får eleverna betyg?
2. Vilka betyg är godkända och vilket är inte godkänt?
3. Hur ofta per läsår tycker du att eleverna ska få betyg?

Nationella prov

1. Vad är nationella prov?
2. I vilka årskurser har eleverna nationella prov?
3. Varför finns nationella prov?

Särskilt stöd

1. Vad innebär att elever får särskilt stöd?
2. Vad kan föräldrar göra om de tror att deras barn behöver särskilt stöd?

Studiehandledning

1. Vilka elever kan få studiehandledning?
2. Vad innebär studiehandledning?
3. Vilka fördelar finns med studiehandledning?

Modersmålsundervisning

1. Vilka elever kan få modersmålsundervisning?
2. Vad innebär modersmålsundervisning?
3. Vilka fördelar finns med modersmålsundervisning?

Svenska som andraspråk

1. Vad är målet med undervisning i svenska som andraspråk?
2. Vem beslutar vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk?

Lågstadiet

1. Vilka årskurser ingår i lågstadiet?
2. Vilka ämnen har eleverna på lågstadiet?
3. Vilket skolämne tyckte du själv om när du var 7-8 år?

Mellanstadiet

1. Vilka årskurser ingår i mellanstadiet?
2. Vilka skillnader finns mellan lågstadiet och mellanstadiet?
3. Vilket av ämnena på mellanstadiet tycker du är mest intressant?

Högstadiet

1. Vilka årskurser ingår i högstadiet?
2. Vilka ämnen har eleverna på högstadiet?
3. Välj ett av ämnena och ge exempel på vad de studerar i ämnet.

Sameskola

1. Vilka årskurser ingår i sameskolan?
2. Vad lär sig eleverna i sameskolan?
3. På vilket sätt är sameskolan viktig?

Specialskola

1. Vilka elever får gå i specialskola?
2. Vilka svårigheter kan eleverna i specialskolan ha?

Särskola

1. Vilka elever får gå i särskola?
2. Vad är skillnaden mellan särskola och grundskola?
3. Var kan eleverna fortsätta studera efter särskolan?

Kapitel Gymnasieskola

1. Vad krävs för att få börja i gymnasieskolan?
2. Vad förbereder gymnasieskolan eleverna för?
3. Är det bra att gymnasieskolan är frivillig? Varför? Varför inte?

Välja skola och program

1. I vilken årskurs och vilken termin söker elever till gymnasieskolan?
2. När får eleverna slutligt besked om de har kommit in på ett program?

Gymnasieprogram

1. Vad innebär det att ett program på gymnasieskolan är nationellt?
2. Vilka är gymnasieskolans yrkesprogram? Ge exempel.
3. Vilka är gymnasieskolans högskoleförberedande program? Ge exempel.
4. Vad innebär lärlingsutbildning?

Undervisning

1. Vilka ämnen i gymnasieskolan studerar alla elever på samtliga program?
2. Vilket av de gemensamma ämnena tycker du är mest intressant?

Undervisning på arbetsplats

1. Vilka fördelar finns med att få yrkesutbildning på en arbetsplats?
2. Vad innebär lärlingsutbildning?

Modersmålsundervisning

1. Vem ansöker om att få modersmålsundervisning i gymnasieskolan?
2. Vad krävs för att skolan ska ordna modersmålsundervisning i ett språk?

Elevernas ansvar

1. Vad har en elev i gymnasieskolan ansvar för? Ge exempel.
2. Vad tycker du ska hända med en elev som stör undervisningen?

Utvecklingssamtal

1. Vad handlar utvecklingssamtal i gymnasieskolan om?
2. Är det bra att elever över 18 år får bestämma om föräldrarna ska vara med på samtalet? Varför? Varför inte?

Betyg

1. Vad avgör vilka betyg en elev får?
2. Vilken rättighet har eleven när det gäller de betyg hen fått?

Språkintruktionsprogram

1. Vilka ungdomar får gå på språkintruktionsprogram?
2. Vad är målet med språkintruktionsprogrammet?

Gymnasiesärskola

1. Vilka ungdomar får gå i gymnasiesärskola?
2. Vad är målet med gymnasiesärskolan?

Kapitel Vuxenutbildning

1. Vilka får studera på komvux?
2. Vilka utbildningar finns på komvux? Ge exempel.
3. Finns det någon utbildning i ditt födelseland som liknar komvux?

Kurser på grundläggande nivå

1. Vad innebär kurser på grundläggande nivå?
2. Vilka får delta i komvux kurser på grundläggande nivå?

Söka högskola och universitet

1. Vad krävs för att kunna söka till högskola och universitet?
2. Finns det några fördelar med att studera som vuxen? Om ja, vilka?
3. Finns det några nackdelar med att studera som vuxen? Om ja, vilka?

Betyg

1. Vilka typer av betyg finns på komvux?
2. När ger lärare ett streck istället för betyg i ett ämne?

Sfi

1. Vad betyder förkortningen sfi?
2. Varför går inte alla elever samtliga kurser på sfi?
3. Vad tränar eleverna på i sfi-undervisningen? Ge exempel.
4. Är det något i sfi-undervisningen som du tycker är extra viktigt?
5. Vilket betyg kan sfi-eleverna få efter avslutad kurs?

Språk- och grammatikuppgifter

Ordkunskap

Läs meningarna. Fyll i de ord som saknas. Välj bland orden i rutorna.

ansvar	betyg	grundskola	kunskap	skollag
skolplikt	specialskola	språkval	studiedag	utvecklingssamtal

1. Barn går i förskoleklass ett år för att sedan gå i i nio år.
2. innebär att barn som är folkbokförda i Sverige måste gå i skolan.
3. Elever som behöver extra mycket stöd kan få gå i
4. Samma gäller för alla grundskolor i hela Sverige.
5. är viktigt. Lärare informerar och ger eleverna fakta i många ämnen.
6. är ett möte i skolan som bland annat handlar om en elevs kunskaper.
7. är en dag då skolan är stängd för att lärarna studerar och utbildar sig.
8. Till årskurs 6 får eleverna göra ett, till exempel tyska eller spanska.
9. Skolan har för att det är lugnt i klassrummet så att eleverna kan studera.
10. Det lägsta godkända en elev kan få är E och det högsta är A.

Ordkunskap

Läs meningarna. Fyll i de ord som saknas. Välj bland orden i rutorna.

alfabet	betyg	distans	gymnasieskola	gymnasiesärskola
kurs	obligatorisk	respekt	utveckla	yrkesprogram

1. De flesta ungdomar börjar i efter årskurs nio.
2. Gymnasieskolan är frivillig. Den är inte
3. är för ungdomar som behöver mer tid för att lära sig.
4. Eleverna söker till gymnasieskolan på sitt i årskurs nio.
5. Tolv av gymnasieskolans program är
6. Alla elever ska visa för skolans personal och för andra elever.
7. Utbildningen på språkintröduktion är för att eleverna ska sin svenska.
8. Undervisningen på komvux kan vara i en skola eller på
9. Elever på sfi gör ett nationellt prov efter varje
10. Elever från länder med samma som i Sverige har lättare att lära sig svenska.

Uttalsövning

Öva uttalet i par. Läs sedan **orden** för din lärare. Skriv egna förklaringar till orden.

Utbildning	Grundskola	Läsår	Modersmål	Betyg
Gymnasieskola	Förskoleklass	Högskola	Läroplan	Särskola

Verb

Skriv verben i preteritum. Skriv sedan meningar med de verben.

Exempel:

se såg *Hon såg en svensk flagga på gården.*

1. behöva
2. berätta
3. bestämma
4. få
5. förstå
6. kunna
7. lära sig
8. läsa
9. skriva
10. söka
11. studera
12. träna
13. utbilda
14. veta
15. välja

